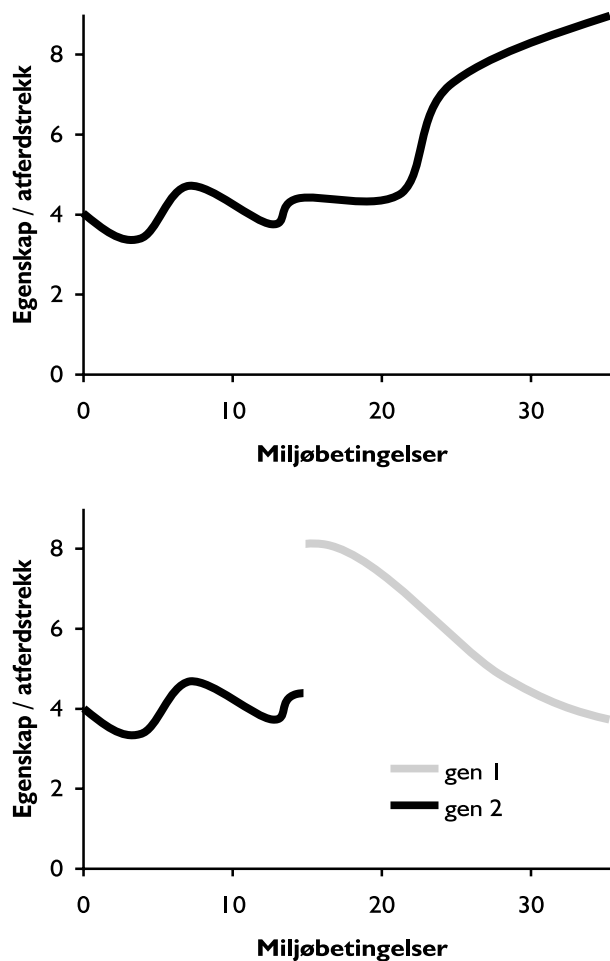

skyldes miljøene: De samme genene utøver forskjellige effekter i ulike miljøer (Figur 1a). Dette betyr ikke at man uten videre kan utelukke at det fins genetiske forskjeller mellom kulturer, men flertallet av sosiobiologer tviler altså på at dette er en særlig viktig forklaring på atferdsforskjeller. Svendsen nevner ikke Alexander-skolen med ett ord, selv om det er denne som har mest tilhengere blant praktiserende sosiobiologer. Dermed er mye av det som Svendsen presenterer som generell sosiobiologi-kritikk, egentlig bare en (til dels berettiget) kritikk av en mindre viktig skole innen sosiobiologien.

Evolusjonsbiologiens vitenskapelige status

En hypotese som tiltrekker seg Svendsens vrede, er den om «sædkonkurranse», som tilsier at det er en sammenheng mellom testikkelstørrelse og den respektive artens paringssystem (jf. Figur 2): Jo mer «utro» arten er (fra streng monogami, via monogami med forekomst av utenom«ekteskapelige» paringer, til polygami), desto større forventer man at hannenes testikler er, fordi det «lønner seg» for dem å bruke mye sæd på hver enkel paring. Hvis man ut fra datagrunnlaget skulle regne seg frem til hvor trofast mennesker er, gitt menns testikkelstørrelse, ville man «finne ut» at vi er monogame, men med forekomster av utenomekteskapelige forhold (Figur 2). I det Svendsen kritiserer denne hypotesen, kommer han i skade for å hevde at slike «spekulasjoner»

Figur 1. Effekten av et gen er alltid en funksjon av miljøet. Dette vises i figuren fordi linjen for hvert gen (som symboliserer sammenhengen mellom miljø og fenotype og kalles genets reaksjonsnorm) ikke er vannrett. Ifølge Alexander-skolen i sosiobiologien (Figur 1a) er dette en tilstrekkelig forklaring på atferds- (og for så vidt andre) forskjeller mellom kulturer. Ifølge Wilson-skolen (Figur 1b) er forekomsten til visse gener begrenset til noen kulturer, noe som forklarer en stor del av kulturforskjellene. x-aksen symboliserer forskjellige kulturer langs en miljø-akse med vilkårlige verdier. Any gene's effect (in terms of, e.g., morphology or behaviour, ordinate), is always a function of the environment (abscissa). This becomes clear in the figure because the genes' reaction norms are not horizontal lines. According to the «Alexander school» of sociobiology (Figure 1a), reaction norms are a sufficient explanation for behavioural (as well as other) differences between cultures. According to the «Wilson school» (Figure 1b), the occurrence of some genes is constrained to certain cultures, and this is expected to be a major explanatory factor of cultural differences. The abscissa symbolises differences in culture along an environmental axis in arbitrary units.